

Storslagen jubileumsgave

Saugbrugsforeningens idrettslag har nylig feiret sitt 50 års jubileum. Det vanket mange gratulasjoner og pene ord under jubileumsfesten på Haldens Klub der endel prominente personer hadde innfunnet seg, deriblant mange av de tidligere formenn. Stor applaus vakte det da administrerende direktør Omund Revhaug overrakte idrettslaget en nedlagt gård ved Femsjøen i jubileumsgave. Det vil bli et samlingspunkt for det driftige laget i årene som kommer.

Side 4

Brokstad går av

Nils Brokstad (bildet) har viet det meste av sitt yrkesaktive liv til fergefart. Nå har den populære sjefen for Bastøfergen gått av med pensjon.

- Det har vært en morsom og interessant tid, sier Brokstad, som ser frem til at selskaps planlagte nye storferge kan bli en realitet.

Side 11

Ny giv neste år

For første gang i Jahre Lines historie har selskapet satt igang en markedsundersøkelse som sannsynligvis vil resultere i et ((nytt) Jahre Line i 1989. Sentrale personer i denne sammenheng

er administrerende direktør Jan Håkon Fettersen og markedsjef Torbjørn Nåvli (bildet) som mener at Jahre Line kan tilby sine gjester et enda bedre produkt neste år.

Side 2

Stafett-suksess

Ikke mindre enn 19 lag deltok i den første Kosmos-stafetten i Tønsberg, som ble en ubetinget suksess. Hotel Caledonien dro avgårde med seieren etter en sugende avslutning.

Side 6

Ordner det meste

Tre selskaper har samordnet sine aktiviteter i Bergenske Interped, selskapet som ifølge administrerende direktør Tor Onarheim ordner det meste når det gjelder spedisjon og transport.

Side 8

→ KOSMOS NYTT

Redaktør:
Jan Eric Møller

Ansvarlig:
Bjørn Svensen

Trykt i Vestfold Grafiske A.s Ettertrykk tillatt med kildeangivelse.

Spennende ting er iferd med å skje i Jahre Line. En bred markedsundersøkelse avsluttes i disse dager, og resultatet av denne vil danne grunnlag for «nye» Jahre Line. Produktutvikling er et stikkord i denne sammenheng. Jahre Line har nemlig gått ut til de reisende, til reise-

byråer og potensielle kunder for å høre hva de synes om det produkt Jahre Line tilbyr, og hva som kan gjøres bedre. Det er første gang i selskapets historie at en slik undersøkelse - som utføres av et byrå - blir foretatt.

Jahre Line vil fornye seg

- Jahre Line har en mengde gode medarbeidere på sjøen og i land. Dette er meget positivt. Det negative er imidlertid at selskapet ikke har klart å møte den økende konkurransen i fergetrafikken i Nordsjøen i den grad det er nødvendig for å overleve. Selskapet mangler en god nok plan for å møte fremtiden, sier administrerende direktør Jan Håkon Pettersen som er «satt på» jobben som toppsjef i Jahre Line inn til en ny permanent sjef tiltrer, sannsynligvis omkring 1. oktober. Pettersen er utdannet siviløkonom og har jobbet i internasjonal shipping i 15 år i regi av R. S. Platou, de siste fem år som viseadministrerende direktør og partner. I løpet av de to siste årene har han vært med på å bygge opp et landbasert investerings-selskap i Fearnley-gruppen.

- De styrende organer i Kosmos ble ifjor vår klar over at man i Jahre Line en stund ikke har vært istand til å legge de nødvendige planer for fremtiden. Dette falt sammen med tidligere adm. dir. Tore Andresens ønske om å få gjøre noe annet. Han er nå blitt direktør i reiselivsdivisjonen i Kosmos, sier Pettersen.

Det satses altså på en ny giv i Jahre Line. Og i den forbindelse er det ansatt en markeds sjef: Torbjørn Nåvli, spesialist på markedsføring og ledelse. Han kommer fra stillingen som administrerende

- Neste år vil «nye» Jahre Line presentere seg, sier adm. dir. Jan Håkon Pettersen, til venstre, og markeds sjef Torbjørn Nåvli.

direktør i Peppes Pizza og var tidligere eksport-sjef i Jordan i 12 år.

- Jahre Line er et spennende selskap med utrolig mange muligheter. Det problem vi står overfor er et beinhardt marked som bare blir tøffere. Vi har et godt produkt, men også svakheter. I undersøkelsen vi nå foretar går vi ut i markedet for å spørre hva markedet vil ha. Vi spør de reisende ombord hva de mener og foretar også intervjuer på land der vi spør om man

har benyttet Jahre Line og hva man mener om det.

Vi spør også næringslivet om hvordan de ser på å arrangere kurs og konferanser ombord og hvilke erfaringer de har med Jahre Line. Undersøkelsen tar også for seg reisebyråene, og vi ønsker å få rede på deres innstilling overfor oss. Resultatet av denne undersøkelsen vil sammen med egne erfaringer danne basis for nye Jahre Line, og i 1989 vil vi lansere vårt «nye» produkt, sier Nåvli.

Er det så noe som åpenbart bør gjøres og som kanskje ikke er tilpasset den stadig voksende konkurransen om gjester og reisende? Både Pettersen og Nåvli gir uttrykk for at endel av kurs- og konferansesentret ombord i skipene trenger en bedre tilpasning. De ser ikke bort ifra at konferanselokalitetene - om nødvendig - må bygges om slik at skipene i større grad kan tilpasses markedet.

Forts. side 15.

Fikk gårdsbruk i gave

De trodde nesten ikke sine egne ører, del- et idyllisk gårdsbruk vi d Femsjøen, halvtagerne på Saugbrugs bedriftsidrettslags annen mils vei fra Hal [den sentrum. Med jubileumsfest, da administrerende direktør gaven fulgte oppussing av gården, bedre Omund Revhaug overrakte idrettslaget en vei frem, brøyting på vinterstid, innlagt jubileumsgave fra bedriften: Lille Seljevik, vann og en snøscooter til ed tilbehør.

- Vi visste ingen ting på forhånd. Gaven ble presentert på jubileumsfeiringen i Haldens Klubb, der bedriftsidrettslaget markerte sine 50 år med en stilig fest, sier formannen i laget, Arne Larsen, der vi sitter på tunet foran Lille Seljevik. Stillheten omkring oss brytes bare av et svakt sus fra skogen omkring. Fuglene kvitrer, overflaten på Femsjøen, noen meter unna, kruses av små vindpust. Her råder en idyll og en ro som må virke som den rene medisin og mentalhygiene på Saugbrugsansatte som jobber under høyt lydnivå i produksjonshallene.

- Det er mest abbor i vannet her. Området regnes som et av de bedre

fiskestedene. Og det er fine bademuligheter. Hundre meter fra gården ligger det som på folke- munne kalles «Paradisbukta», et badested som både kan by på strand og fjell, sier Larsen, som ikke er helt ukjent med Femsjøens muligheter til rekreasjon. Han bodde ved Femsjøen i alle sine guttedager og kjenner innsjøen meget godt. Det er kanskje derfor han kan si med sikkerhet at Lille Seljevik er en perle.

Det er låve og uthus på gården, som ble bygget i 1920 og som var i drift for inntil et par år siden.

Bedriftsidrettslaget regner med å bruke stedet hele året. Området er ypperlig egnet til turer både på sommerstid og om vinteren. Et stykke

Nåværende formann i laget, Arne Larsen, til høyre, overrekker adm. dir. Odm und Revhaug idrettslagets stander.

unna minner landskapet endog om høyfjell etter en skogbrann for en tid siden. Idrettslaget har en hytte på Søndre Brekke, men på grunn av adkomstmulighetene be-

grenser bruken seg til perioden fra januar til påske. Lille Seljevik kan brukes 12 av årets måneder. Det er bilvei helt frem. Skogsbilveiene i området byr på muligheter til å lage skiløyper.

Idrettslagets jubileum gikk altså ikke ubemerket hen. På jubileumsfesten var mange av de tidligere formenn til stede, og beretningen som var laget i anledning dagen, bar bud om et idrettslag i kraftig medvind og med en bredde både når det gjelder aktiviteter og medlemmer - som må imponere.

Et steinkast fra gården er det gode muligheter til å anlegge en brygge. Fiskemulighetene i Femsjøen er meget gode, og det er mye abbor å få for den som har fiskelykke.

Lille Seljevik - en idyll hvor Saugbrugsansatte kan hente nye krefter.

Radio Halden benyttet anledningen til å lage et program om jubelanten der både tidligere og nåværende medlemmer ble intervjuet. Programmet varte i en time og ble sendt både før og etter jubileumsfesten.

Her fremgikk det at laget har hatt 13 formenn siden starten 9. juni 1938, og at det blant medlemmene har vært mange fremragende idrettsutøvere. Fotball er eldste gren, og det har vært drevet over 20 forskjellige idrettsgrener siden starten.

Hva så med bedriftsid-

rettslagets planer fremover? Arne Larsen kan fortelle at neste tilvekst blir et solarium, etter at midlene til dette er skaffet til veie via jubileums-lotteriet. Bowling kan

også bli en ny gren. En splitter ny bowlinghall i Tistedalen frister med sitt utstyr, men prisen kan vise seg å bli et minus. Bowling er en dyr sport når man er ivrig.

Men Larsen håper at Halden Bedriftsidrettsråd kan få til en rabattordning slik at det ikke blir for kostbart. Interessen blant lagets medlemmer er stor.

Åtte av lagets formenn fotografert på jubileumsfesten. Bak fra venstre: Odd Larsen, Ulf Lettenstrøm, Jon Riise og Harry Lindquist. Foran fra venstre: Rune Andersen, Arne Larsen, Henry Nordgren og Olav Even- sen.

Kosmos-stafetten en suksess

11

Historiens første Kosmos-stafett ble en ubetinget suksess. Og de hadde sannelig grunn til å være fornøyde, både **initiativta**. gerne, Per Stang Christensen og Helge Gaasholt på Hotel Klubben og alle deltagerne. Det klaffet både med været og interessen for dette fine tiltaket som samlet hele 19 lag. Det ble en spennende kappestrid langs bryggene i Tønsberg der laget fra Hotel Caledonien knep seieren foran Saugbrugs, som hadde ledelsen det meste av det fem kilometer lange løpet. En meget populær seier ble det, ikke minst for de blide sørlendinger, som imidlertid ikke var så overrasket som alle vi andre.

Solen hadde jaget bort alle skyer da starten gikk og de 19 lagene la iver. Men før dette skjedde, hadde deltagerne varmet opp, hver på sin måte i bryggeområdet. Det var fortettet stemning blant løperne mens Nøtterøy Musikkorps spilte feiende musikk der de sto oppstilt noen få me-

ter fra den gamle ærverdige dampbåten «Kysten I».

Kosmos-pokalen glitret i solen på taket av en arrangørbil og minnet om hva det ble kjempet om. Hvem skulle få den gjeve premien med seg hjem? Var det «Team Agnes» som stilte fryktinngytende med hele tre lag, Saugbrugs

som har lange tradisjoner innen bedriftsidretten, eller kanskje Norwegian Express Cargo eller NorskAIR med sine to lag hver? Kanskje skulle Sties slå dem alle? «Manageren» - eller var det heller «supersupporteren» **Jan Bjørndal** - gikk rolig rundt blant lastebilfolket.

Ved 1. veksling lå Hotel Klubben i ledelsen, foran Park Hotel. Etter tusen meter var Park oppe i teten, og nå var det Saugbrugs som lå på hjul. Så varte det ikke lenge før Saugbrugs hadde føringen, og det så ut til å gå mot seier for Halden-laget.

Men så skjedde det altså:

Over:

Jan E. Vollset, Hotel Caledoniens *anker*mann, spurter inn til seier.

Til venstre:

Agnes stilte med egen buss og hadde den største troppen. Her endel av løperne. Fra venstre Vigdis Amundsen, Gunvor Nalum, Hanne Olsen -Nalum, Signe Mary Ottesen, Sissel Walin, Gunn Walin Hansen og Alf R. Pollen. Foran: Hans Ulrik Rustad.

Hotel Caledonien var plutselig lederlag, og spørsmålet var om dette ville holde helt inn. Og det gjorde det.

- Dette var gøy, sa lagleder Alfred Hauge, administrerende direktør på Caledonien, som smilte fra øre til øre etter triumfen. Laget fra Kristiansand var

imidlertid ikke så veldig overrasket over seieren. De hadde med seg seierschampagne og hadde regnet med å knive om pokalen. Forhåndstreningen hadde nemlig vært bra, og det hadde vært hard konkurranse om å komme på laget som skulle løpe i Kosmos-stafetten.

Men det var flere vinne enn Caledonien. Sties vant transportklassen, Saugbrugs ble beste i industridivisjonen og Nora Jarlsberg, en av tre innbudte lag, ble best i åpen klasse.

Og etterpå var det middag med premieutdeling på Hotel Klubben i et ar-

rangement som frister til gjentagelse.

- Dette blir en årlig foreteelse. Vi har lært mye av dette første arrangementet, og det er ingen grunn til at stafetten ikke skal bli bedre. Dette var et eksperiment, og veldig moro, sa salgssjef Stang Christensen etterpå.

Over:
Vinnerlaget fra Hotel Caledonien. Foran fra venstre: **Kathrin Aanensen, Britt Hilde Hattrem og Linda Jensen.** Bak fra venstre: **Jan Age Esperås, Tore Olsen, Steinar Gundersen, Knud Lohne, Tore Heidenreich, Jan E. Vollset og Tellef Engestol.**

Til venstre:
Godt med noe å leske seg på i varmen, mente Jan Bjørndal i Sties, her sammen med Anja Salvesen, til, venstre, og Eva Aune.

Selskapet som ordner

Vårt motto er ((Vi ordner det meste», sier administrerende direktør Tor L. Onarheim i Bergenske Intersped, og tilføyer: - Og det gjør vi.

Bergenske Intersped er en samordning av Bergenske Services A.S., Intersped A.S og Bergenske Base Services A.S. og er totalleverandør av trans-

port-tjenester. Disse selskapene eies av Det Bergenske Dampskibsselskab og er engasjert innen fire hovedområder: skipsekspedisjon/spedisjon, biltransport, flytransport og reisebyråvirksomhet. Bergenske Intersped er bygget opp og basert på disse virksomhetsområdene.

Bergenske Intersped hadde i 1987 en omsetning på 181 millioner kroner og regner med å omsette for ca. 190 millioner i 1988. Selskapene har 190 ansatte - i tillegg er 20 personer knyttet til Bergenske Intersped på faste transportørkontrakter. Selskapet er den største enhet i Kosmos-gruppens transportdivisjon i Bergen. Det er sterkt internasjonalt rettet, ca. 60 prosent av omsetningen er forbundet med internasjonal virksomhet. Bergenske Intersped er bl. a. agenter for Nor-Cargo, Nord-Poolen, Veritas, Hurtigruten, Holger-Fischer, Nedloyd, Hoyer og har også flere oversjøiske agenturer.

Adm, direktør Onarheim peker ut transporttjenester for handel, industri og offshore som de viktigste satsingsområdene i tiden fremover. Han fremholder at utviklingen innen transportbransjen går mot utvikling av totale transporttilbud. Utvikling av EDB-systemer for ordrebehandling, regnskap og fakturering blir stadig viktigere - og transportselskapenes systemer må kunne tilpasses kundenes egne systemer.

- [deen bak samordningen var at det ikke skulle gjøres like ting på forskjellige steder. Og samtidig mener vi at vi kan tilby kundene et bedre produkt. Vi er nå så store at vi kan utføre tje-

pp

TLF Q5.32 000

Terje Skarpenes foran en av selskapets lastebiler - som kom med kål til NKL.

Tre bedrifter samordner aktiviteten

Til venstre:
Administrerende *di-*
rektør Tor Onarheim
på Bergen havn. Båten
ved kai er Norden fjeld-
skes «Ragnvald Jan».

Til høyre:
Et av skipene i Nord-
Poolen tar inn last.
Bergenske Intersped
er agent for dette rede-
riet som Det Bergens-
ke Dampskibsselskab
har 32,7 prosent i.

det meste

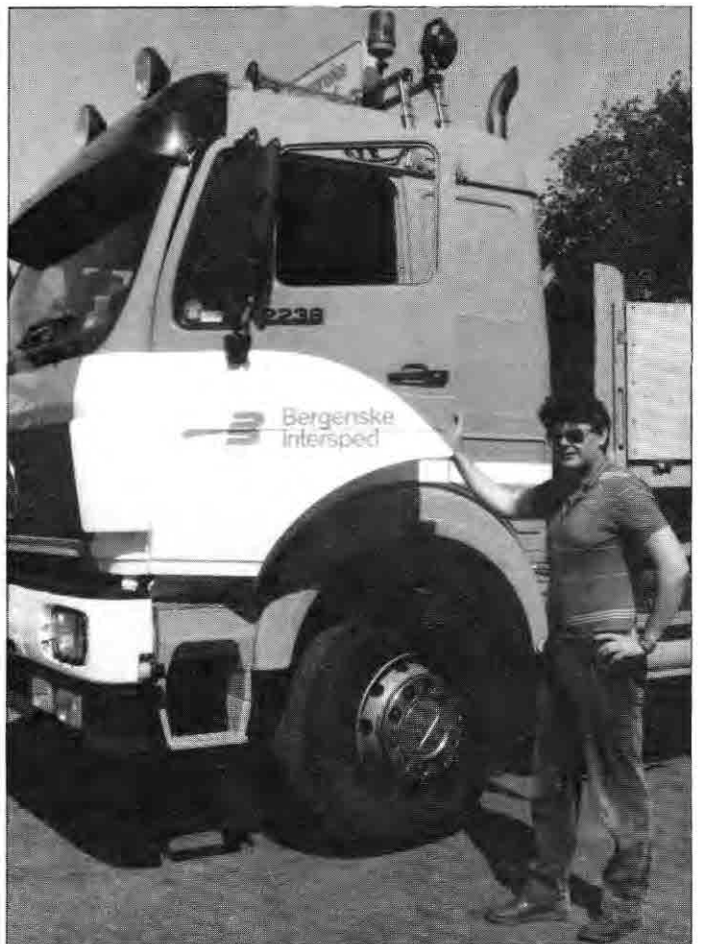
– Målsettingen er å samordne aktiviteten i de tre selskapene for å tilby markedet et totalt transporttilbud, sier adm. direktør Tor L. Onarheim. Han legger vekt på at de enkelte funksjoner skal samarbeide om løsning av oppdrag ved bruk av hverandres tjenester og personell.

nester for kundene mye raskere. Det er flere gode eksempler på dette, sier Onarheim.

- Innsatsen hos mine medarbeidere er på topp. Det er en trivelig gjeng å arbeide med, sier Onarheim, som tok Kosmos Nytt med på en runde i kaiområdet der selskapets hovedkontor ligger. Her fikk vi se et fint eksempel på samarbeide innen Kosmos-konsernet: På havna lå «Ragnvald Jarl» og tok inn varer for sin avgang nordover kl. 22 samme dag. En av vogntogene fra Sties hadde bragt gods til hurtigruteskipet og var nettopp ferdig med lossingen. Og Bergenske hadde formidlet spedisjonen.

Sties er forøvrig en viktig tilbringer av laks til Flesland, der Bergenske Intersped har sin flyfraktavdeling. Herfra flys laksen til Kontinentet, Asia og Amerika. I denne virksomheten er det daglig kontakt mellom Bergenske Intersped og Necas, - et annet Kosmos-selskap innen flyfraktspe-disjon - som holder til i Oslo. Dette samarbeidet fører til at Necas får endel fisk inn i sitt transportsystem. Eksporten av laks er forøvrig stadig økende.

Når det gjelder transportsiden til lands, har Bergenske Intersped en trailerrute til Stavanger,

Bilene skal etterhvert bli blå og hvite. To av bilene i vognparken på 33 var allerede malt i de nye fargene da Kosmos Nytt besøkte Bergen. Foran bilen står Gunnar Flagvedt.

Forts. side 15.

Interessekontoret på Saugbrugs har mange tilbud til de ansatte. Tilbudene varierer, og som eksempel kan nevnes utleie av hytter på fjellet og ved sjøen, utlån av tilhengere og vedklyvere, jordfresere og redskap. Rimelig ved og fiskekort hører også med, og alt sammen er meget populært. Men det spørs om ikke Interessekontorets siste tilbud ((tar kaka)). Det dreier seg om utlån av fem leiligheter i Spania, nærmere bestemt i Benidorm og Santa Pola.

Rolf Nome] med en «booking-liste» som viser hvor populære Syden-leilighetene er. Ikke mange ledige uker å oppdrive dette året. Hanne Larsen viser frem et album med foto av appartement-blokken i Benidorm. De ansatte som vil til Spania får låne brosjyrer og album som viser hvordan det ser ut i Benidorm og leilighetene.

Interessekontorets siste tilbud er en knallsuksess

- Dette har vært - og er - en kjempesuksess, sier Rolf Nomel, leder av Interessekontoret, som kan fortelle at leilighetene ble tatt i bruk 1. august ifjor, og at de har vært belagt 95 prosent av tiden som har gått siden den gang. De ansatte som benytter seg av dette tilbudet tas ut etter en poengvurdering. Den går i kortet ut på at hvis vedkommende har benyttet seg av Interessekontorets tilbud, må han eller hun vente en stund før de igjen kommer i betraktning. Alle begynner med en viss poengsum, som reduseres ved bruk av tilbudene.

Interessekontoret har et godt samarbeide med NSBs reisebyrå, og reisen

til Spania har en gunstig pris. Et fint poeng er at man selv kan velge reise-måte: fly, tog, buss eller bil. Enkelte er engstelige for å fly og foretrekker landeveien eller tog. Bruken av leilighetene i Spania er gratis.

-Vi har en «plass-sjef» i Benidorm som tar seg av gjestene når de kommer ned, sier Nomel.

—Dette er en tidligere Oslo-mann som har slått seg ned i Spania. Han fungerer som reiseleder og vaktmester for våre folk, og sørger også for renholdt.

Leilighetene er bekvemmelig innredet med vaskemaskin, TV, radio, kjøkkenutstyr osv., slik at man kan stille seg selv hvis man ønsker det. Ut-

lånstiden er 14 dagers perioder om sommeren og fire uker i vinterhalvåret. Mange pensjonister setter stor pris på å tilbringe fire uker i Spania om vinteren.

Benidorm er et kjent feriested, mens Santa Pola, der to av leilighetene ligger, er en idyllisk fiskerlandsby som masseturismen ennå ikke har oppdaget. Leilighetene ligger like ved stranden, og selv om stedet blir utbyggt med hoteller og leiligheter, vil vi ligge i første rekke mot havet. Og det er ikke å forakte, mener Nomel, som tilføyer at Benidorm-leilighetene ligger litt lenger fra stranda, men likevel i liten gangsavstand, ca. fem minutter.

Det er avkastningen fra et par fond som har gjort det mulig for Interessekontoret å kjøpe de fem Syden-leilighetene. Dessuten har kontoret solgt aksjer, også dette er pengersom er brukt til det fine tiltaket, som Nomel ikke kan få fullrost.

- Det var motstand fra enkelte hold da vi begynte å sysle med tanken om å engasjere oss i dette. Men pipa har fått en annen lyd, og skeptikere som har vært der nede har kommet tilbake fulle av entusiasme og gitt uttrykk for at dette er toppen. De har bedt oss om å kjøpe enda flere leiligheter.

- Og det skal dere kanskje gjøre?

Forts. side 15.

33 år med fergefart

Han har viet en stor del av sitt liv til fergetrafikk, administrerende direktør Nils Brokstad, som nå forlater sjefsstolen i Bastøfergen, der han har sittet de siste 22 årene. Før han kom til Moss, var han i ti år økonomisjef i Romsdal Fylkesbåter. Det er derfor naturlig at han etter nesten 33 år i denne bransjen ser frem til å kunne vie mer tid til private sysler, som f. eks. det å koble av

med fiske, lesning, familiebesøk – eller å reise. For fergedrift har stått sentralt i hans liv, kanskje spesielt de økonomiske aspekter. I den anledning gleder han seg over Bastøfergens utvikling og stilling, og ser frem til at trafikantene i Moss—Horten ruten får et fergetilbud som kan være konkurransedyktig med prosjektet Oslofjord-tunnelen.

Administrerende direktør Nils Brokstad med den ene av Bastøfergene bak seg. Han har lenge arbeidet hardt med planene om en ny storferge, men det tar tid å få en avgjørelse i saken. Statlige myndigheter vil også ha et ord med i laget.

- Det har vært både morsomt og interessant, sier Brokstad, som er Bastøfergens femte direktør. På kontorveggen henger malerier av hans fire forgjengere. Brokstad vil gå inn i historien som en av dem som har ledet selskapet lengst.

- Jeg hadde en avtale før Kosmos overtok selskapet om at jeg kunne gå av når jeg fylte 63 år. Til høsten blir jeg 64 og mener at tiden nå er inne til å overlate plassen til andre. Det heter seg jo at man skal slutte mens leken er god.

Etter at Kosmos overtok Bastøfergen 31. desember 1984, fikk jeg et bredere arbeidsfelt og større ansvarsområde. Kosmos overlot mye til meg, kanskje mer enn før da jeg hadde et lokalstyre, representantskap og generalforsamling å forholde meg til. Jeg mener ikke med dette å si at det har vært slitsomt. Men jeg har følt det daglige ansvaret i større grad. Det har vært positivt å være med i et større konsern, og jeg har fått et videre perspektiv. Den rene drift og strategi i Bastøfergen endret seg ikke vesentlig etter vi ble en del av Kosmosgruppen.

Bastøfergens utvikling opp gjennom årene gjenspeiler i stor grad trafikkutviklingen over Oslofjorden

mellom Horten og Moss. Selskapet ble etablert i 1892, men den første spesialbygde fergen ble bygd i 1934 og tok 18 biler. Da Brokstad overtok roret i selskapet - i 1966 - var man iferd med å bygge en ferge som fikk navnet «Bastø III». Den tok 60 biler. Neste utvidelse kom i 1973. Den neste fergen kunne ta 120 biler, men seilte vesentlig i ruten om sommeren. I vinterhalvåret ble den leid bort og brukt som cargoskip. I 70-årene var det større forskjell på sommer- og vintertrafikk, og enkelte sommere hadde selskapet hele fem båter i rutefart mellom Moss og Horten. Dette var imidlertid lite rasjonelt, og selskapet satset på to større ferger. De ble levert i 1978 og 1979, tar ca. 200 personbiler hver og har en servicefart på ca. 13 knop.

- Vår plan for fremtiden er å løse trafikken med én hurtiggående båt som skal være stor nok til å få med seg alle ventende biler slik at ingen behøver å stå igjen på brygga. Kapasiteten bør være 400 biler, og båten vil få 20 minutters overfart pluss ti minutter til lossing og lasting. Hver halve time skal fergen forlate Horten eller Moss. Den nye fergen, som det er besluttet å søke

tillatelse for, vil bety store fordeler for trafikantene. Fergeleiene vil måtte ombygges idet fire biler skal kunne kjøres av og på fergen samtidig. Det er regnet med en pris på 20--30 millioner kroner for ombygging av fergeleiene, mens prisen på den nye storfergen er kalkulert til ca. 200 millioner, sier Brokstad.

Nils Brokstad har vært både formann og styremedlem i Ruteskipenes Rederiforening, viseformann, styremedlem og medlem av forhandlingsutvalget i Redernes Arbeidsgiverforening. Også i det private har det dreid seg mye om fergepolitikk, om drift, strategi og hvordan man best skal løse trafikkspørsmål.

Når han nå går fra borde som øverste sjef for Bastøfergen med sine ca. 100 ansatte, vil dette bli en «myk» overgang til pensjonisttilværelsen. Han har nemlig gått med på å fortsette som konsulent for selskapet, med kontor i Moss. Kosmos ser en slik ordning som viktig, ikke minst for å sikre seg Brokstadts bistand i viktige beslutninger Bastøfergen står overfor, først og fremst med hensyn til planene om en ny ferge.

To døgns oppvask ette

400 kilo poteter, 150 kilo reker, 180 kinakål, 250 liter fløtesaus, 220 liter waidorfsalat, 150 kilo erter, 225 Kosmos-kaker og sist, men ikke minst, 900 fasaner.

Det var menyen på den hittil største middagen som er avviklet her til lands. Ikke mindre enn

Fire trailere med stoler kom fra Drammenshallen. Endel utstyr var lånt i Jahre Line. Mange bord kom fra Slemmestad industriområde. Det meste av dekketøyet kom fra Anders Jahres lager på Ranvik. I sannhet et oppbud av rekvizita, men det meste ordnet seg på beste måte. Og gjestene så ut til å stortrives, lær også.

Park Hotel har tidligere hatt assistanse av Hotel Klubben i Tønsberg med arrangementet. I år var Park alene om middagen og de mange forberedelser som må til.

230 servitører sørget for at alle fikk mat. Mange av dem er ansatt på Park til daglig, men det var innkalt forsterkninger fra Sandar Yrkesskole og Sandefjord

2 452 aksjonærer deltok på årets generalforsamlingsmiddag i Kosmos. Et svimlende antall og selvfølgelig ny rekord.

Er det da rart at Park Hotel, som nok en gang sto for en prikkfri gjennomføring, måtte bruke to hele døgn på oppvasken?

Kokk- og Stuertskole. Elevene på yrkesskolen hadde også gjort en god jobb på forhånd med å ribbe fasanene, som var hentet i Danmark.

- Så stort selskap har jeg aldri vært med på å arrangere, sa Mona Staahl, Parks nye hotellsjef som tiltrådte 1. mars. - Jeg er spent og gleder meg. Dette

skal bli en opplevelse, sa hun et par timer før «innrykket» av sultne middagsgjester. Mona Staahl var tidligere ansatt på Sara Hotel i Oslo.

Ass, dir. Harald Lovaaen sørget også i år for at betjeningen var godt forberedt. Hotellet var delt opp i fem seksjoner med én ansvarlig for hver seksjon, og det hele fungerte som om det ble holdt fem selskaper med 500 gjester i hvert selskap.

- Denne middagen er god markedsføring både for Kosmos og Park, sa han og la for dagen en beundringsverdig ro, mens restaurantsjef Thor Jacobsen var noe mer spent: - Her er det ikke snakk om å ha sommerfugler i maven, men måker, sa han.

En av veteranene - når det gjelder generalforsamlinger i Kosmos - er Bård Hansen. - Jeg har vært med på dette i 20 år, men nå er kapasiteten snart sprengt. Ifjor var det 2 389 påmeldte, i år 2 675. Statistikken sier imidlertid at syv prosent aldri møter

Servitørene Donald McLennan og Lise Harsheim forbereder seg til «slaget». Her har de fått besøk av hotellsjef Mona Staahl.

Det tar både tid og krefter å åpne vinflasker til en Kosmos-middag slik Kim Andreassen og Rolf E. Anthonisen gjør. Her har de fått besøk av hotellsjef Mona Staahl.

årets rekordmiddag

Til høyre:

Ass. dir. Harald Lovaasen og kokk Morten Ertsås på varmtkjøkkenet. Ertsås er iferd med å lage saus ved hjelp av kraft fra fasanben.

Under:

Vinglassene sjekkes av Mette Vesterøy før de settes ut på bordene.

Under til høyre:

Rigmor Hjertaas og Aase Hem har vært ansatt på Park i henholdsvis 26 og 28 år. De har vært med på samtlige generalforsamlingsmiddager i Kosmos. Her holder de på å pakke ut bestikk.

OPP til middagen, og i år landet vi altså på 2 450. Jeg tror middagen etter generalforsamlingen vil fortsette så lenge det er teknisk gjennomførbart, sier han.

Regnskapsavdelingen i Anders Jahre A/S har i alle år hatt en stor oppgave i forbindelse med den praktiske gjennomføringen av generalforsamlingen, og foruten Bård Hansen er det Gunnar Bøe og Birger F. Gunnesen som har dratt det tyngste lasset.

Administrerende direktør Bjørn Bettum kunne berolige alle som fryktet at dette var den siste generalforsamlingsmiddagen. **■**

Kosmos. - Jeg kan med sikkerhet si at denne middagen vil bli gjentatt - med mindre det melder seg over 2 600 aksjonærer. For denne middagen er vi veldig stolte over å kunne holde. Den er blitt avholdt i alle år selskapet har eksistert bortsett fra to-tre år under krigen, sa Bettum, som kunne opplyse at en av stamaksjonærene var til stede, nemlig 94 år gamle Odd Gleditsch. Den opprinnelige protokollen fra 1928 er fremdeles i bruk.

Sandefjords ordfører Per Foshaug ga uttrykk for glede over det Kosmos

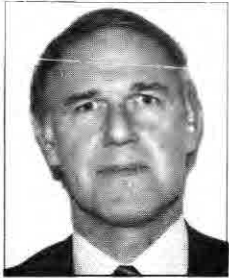

Odd Ivar Solvold viser frem menyens høydepunkt: den tradisjonelle fasanen.

gjør for byen. - 60 års jubileet må ikke bare bli et minne. Mitt største ønske for Sandefjord må være at Kosmos må bli her i byen i all fremtid - og ingen andre steder. Kosmos er reklame for vår by og for Park Hotel, sa Foshaug, og ønsket lykke til videre.

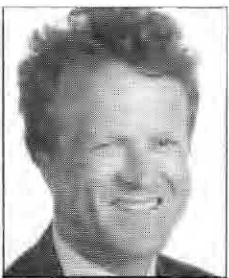
Preben Munthe, bedriftsforsamlingens formann, takket for maten i muntre ordelag. Han sa bl.a. at mens Harald Hårfagre samlet Norge til ett rike, samler Kosmos halve Norge til middag.

Nytt gm navn i transport

Gunnar Fredriksen (56) er ansatt som markedsdirektør med det overordnede ansvar for transportdivisjonens totalprodukt overfor store transportbrukere, og for koordinering av markedsføringen i de enkelte selskaper.

Harald Hammer (42) er utnevnt til driftsdirektør med driftsansvar for samtlige av divisjonens skip (Bergenske og Nordenfjeldske). Hammer har vært ansatt i Bergenske siden 1985 som ansvarlig for rederiets tekniske og maritime drift.

Petter Kahrs (46) er utnevnt til linjedirektør og ansvarlig for Nor-Cargo. Kahrs har vært ansatt i Bergenske siden 1969, og har siden 1979 vært linjesjef i selskapet.

Fantastisk opplevelse under Epcotmapnmgen

– En fantastisk opplevelse, mer er født og oppvokst i USA, hadde utrolig enn vi hadde trodd, var Wal- han aldri tidligere vært i Florida og ter Larsens kommentar under Flori- Disneys fantastiske verden. Nå da- turen han vant gjennom Kosmos spanderte han tur også på sin tysk- Nytt. Selv om Agnes-ansatte Larsen fødte kone lise.

Magic Kingdom, Epcot-senteret, Sea World og romfartssenteret på Cape Kennedy - alt var mere fantastisk enn de hadde drømt om. Uten at Stavern-ekteparet visste om det fikk de også være med middagsgjester to kvelder sammen med det norske kronprinsparet, og de fikk oppleve frokost med norsk-amerikanere.

– Vi kommer til å leve lenge på dette, sier den glade vinneren, som retter en stor takk til Kosmos for at han fikk anledningen til å være med til USA.

Fra Kosmos-ledelsen deltok administrerende direktør Bjørn Bettum og fru Berit Bettum under åpningshøytidelighetene. Til Kosmos Nytt sier Bettum at han synes den norske paviljongen er et vel-

Walter Larsen fra Stavern i et hjertelig møte med en av de 135 norske ungdommene som arbeider ved den norske paviljongen i Disney World, Mona Furulund fra Kvelde.

dig interessant prosjekt. Kosmos er et av 10 norske selskap som har vært med på å finansiere utbyggingen.

– Uten det private initiativ fra næringslivet hadde den norske avdelingen ikke vært mulig å bygge opp, sier Bettum.

Han er overbevist om at det var riktig for Kosmos å bli med på prosjektet, som han mener vil ha betydning for norsk eksportnæring. Bjørn Bettum er med i rådet for NorShow, selskapet som er dannet i forbindelse med Norges Disney-paviljong.

Jan Johannessen (50) er ansatt som divisjonsdirektør Sjø med det overordnede ansvar for Nor-Cargo, Nord-Poolen, Bergenske Intersped, Det Nordenfjeldske Dampskibsselskab og Nordenfjeldske Services.

Jan Johannessen ble ansatt i Nordenfjeldske i 1985 og ble administrerende direktør 1. januar 1988. Han fortsetter i denne stillingen.

Jon Erik Nygaard (41) er ansatt som divisjonsdirektør for Divisjon Land med det overordnede ansvar for Norske Godslinjer, Sties Termo-Transport, Arne Pedersen og Norwegian Express Cargo.

Nygaard er siviløkonom fra NHH 1971 og har siden arbeidet i A/S Veikroer, fra 1987 som administrerende direktør.

Rolf Kjær (49), som idag leder Nordenfjeldskes Managementavdeling og utviklingsprosjekter, er utnevnt til stedfortreder for adm. dir. Jan Johannessen. Kjær skal også være ansvarlig for divisjonens prosjektutvikling.

Kjær begynte i Nordenfjeldske 1. november ifjor og ble direktør for management-divisjonen 1. januar i år.

Kosmos-ansatte møttes

I forbindelse med generalforsamlingen, benyttet de ansattevalgte representanter i bedriftsforsamlingen anledningen til å møtes på Park Hotel. Det var ikke satt opp

noen saksliste, og møtet var av mer uformell natur der medlemmene luftet ting av felles interesse. Fra venstre Odd Riise, Saugbrugsforeningen, Ole Egge, Norske Godslinjer,

Viggo Hagen, Agnes, Else-Britt Hauge, Royal Garden, Steinar Torp, Saugbrugs, Torny Væraas, Hotel Caledonien og Eli Røsborg, Bennett Reisebureau.

Selskapet som ordner det meste (fors. fra s. 8).

som opererer i offshoretjenesten. Med denne rute bringes maskindeler og utrustning til offshorvirksomheten, og i tillegg er det et par vogntog som går i løsfart med parti-gods.

33 lastebiler er i trafikk til og fra kaia i Bergen - med gods til Nor-Cargo, Nord-Poolen og Hurtigruten. Videre kan selskapet

tilby en stor tilhengerpark basert på tunge lastebiler. Tilhengerne er meget spesielle idet de er styrbare. Mer enn halvparten av alt gods som går over Bergen havn skjer i regi av Bergenske Intersped.

- Prosjektavdelingen Samordningen av selskapene har vist seg å bære frukter. Det er oppnådd større fleksibilitet i organisasjonen og større utnyttelse av ressursene. Det er stor konkurranse i

transportsektoren, og foreløbig har markedsføringen av Bergenske Intersped slått meget positivt ut.

- 1988 er et år vi har satt oss store mål for selskapet. I den markeds-situasjon vi befinner oss, krever det stor innsats hvis vi skal nå målene. Vår innsats må ha som mål å trykke vår posisjon som den største og ledende leverandør av transport-tjenester i Bergen-regionen, sier Onarheim.

Interessekontorets (fors. fra s. 10).

—Vi vurderer å kjøpe enda en leilighet i Benidorm - enten i samme appartament-hotell - eller et stykke unna. Vi er litt avhengig av å holde oss noenlunde på samme sted av hensyn til den service vi skal gi gjestene.

- Hvor mange har benyttet seg av tilbudet om Spania-ferie?

- I år regner vi med at 450 Saugbrugs-ansatte skal nedover. Interessen for å tegne seg neste år er stor, og søknadsfristen er oktober/november.

-Er det dyrt å kjøpe leiligheter i Spania?

- Vi har betalt ca.

350 000 kroner pr. leilighet. Hele prosjektet har kommet på et par millioner kroner, men da er også inventar og utstyr medregnet, sier Rolf Nørmel, som har fått hjelp av Hanne Larsen på Interessekontoret. Det blir stadig mer å gjøre.

For Interessekontoret hviler ikke på laurbærene:

Jahre Line...

(fors. fra s. 2).

Og aktivitetsnivået ombord har mangler i forhold til konkurrentene, som i første rekke er DFDS, Larvik Line, Fred Olsen og Stena Line. Et fleksibelt tilbud kan f. eks. komme til å bestå av kino, diskotek for ungdom, spill og automater av forskjellige slag. Show, tema-uker og tema-cruise er andre aktuelle tilbud som kan vurderes og som kan gjøre det mer interessant å reise med Jahre Line.

A utvide åpningstidene i restaurantene og barene ombord, vil også bli vurdert. Idag stenger alt ombord ved midnatt, og dette kan vel være noe i tidligeste laget for reisende som er innstilt på fornyelse.

Jahre Line har en kvalitetsimage, og de reisende opplever en smak av luksus ombord. Men kanskje er også prisen avgjørende når folk skal velge reiseselskap, og såvel Pettersen som Nåvli mener at den pris Jahre Line opererer med i noen tilfelle er høy.

- Vi har et fantastisk team - ca. 600 er ansatt i selskapet - som alle er innstilt på noe nytt og som har kommet med endel gode råd og idéer. Det er en entusiastisk stemning hos alle, med et ønske om at dette skal gå bra. Alle er innstilt på å gjøre en god jobb, sier de.

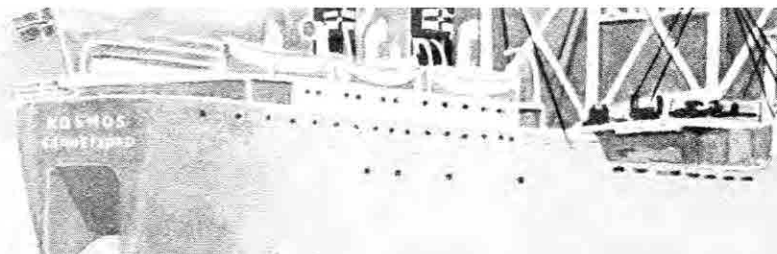
Nye Jahre Line vil måtte bli et selskap som ikke definerer seg kun som Oslo - Kiel, men som Norge - Kontinentet, sier adm. dir. Jan Håkon Pettersen, og antyder med dette at nye destinasjoner kan komme til å bli en realitet for Jahre Line i tiden som kommer.

Innimellom registreringen av alle som vil til Syden, pågår planlegging av å bytte ut fjellhyttene på Norefjell og Hovet i Hallingdal med hytter som ligger litt mer sentralt. Det jobbes med å få til et tilbud i Trysil, nær et større skisenter med slalåmbakker og merkede turløyper.

2830 RAUFOSS

DSMOS 1IT

20 år er gått siden Norge måtte oppgi sin hvalfangst i Antarktis. 6. mai 1968 stevnet flytende kokeri «Kosmos IV» inn fjorden hjemme i Sandefjord for siste gang. Dermed var det slutt på en fangstvirksomhet som hadde skapt et solid økonomisk fundament for Kosmos-selskaps videre virksomheter innenfor skipsfart og industri.

Av Vilhelm Møller *Hvalkokeriet «Kosmos», verdens første og største spesialbygde hvalkokeri for pelagisk fangst. Bygd 1928/29, senket av tysk raider september 1940.*

Siste norske skudd på hva!

Og liksom Anders Jahre og Kosmos-selskapet hadde vært de første som begynte rasjonell pelagisk hvalfangst i Antarktisk, så ble det også de samme interessenter som kom til å avslutte den norske fangstvirksomhet i sydlige farvann. Det skjedde som nevnt i 1968, da «Kosmos IV» vendte hjem, med et fangstutbytte som var forunderlig beskjedent - sett i forhold til de virkelig store år i fangstens historie.

Men selv om «Kosmos IV» ble det siste norske kokeri i Antarktisk, betød ikke det at dette kokeri la opp for godt. Det ble nemlig solgt til Japan, som senere i mange år sendte «Kosmos IV» til fangst i Sydishavet, under nytt, japansk navn.

Og når vi her minnes våren 1968 og norsk hvalfangsts siste aktivitet i Antarktisk, kan det sam-

tidig være interessant å la tankene fare tilbake til et annet merkeår i hvalfangstens historie, nemlig 1928. Da skjedde nemlig dette at Anders Jahre kontraherte det første, store spesialbygde hvalkokeri, «Kosmos», beregnet for pelagisk fangst, dvs. fangst i åpen sjø, uten base i land. Og med et kokeriskip der hvalen kunne trekkes opp på selve dekket, og bearbeides der. I hvalfangstens første år i Antarktisk måtte man nemlig flense - dvs. skrelle av det ytre, spekkrike laget av hvalen mens den lå og fløt i sjøen, hvoretter man parterte resten av hvalskrotten og hidde opp til dekket, stykke for stykke. Dette var et tungvint og risikofylt arbeid idet flenserne måtte stå oppreist i en liten jolle, eller stå oppe på selve hvalskrotten. Selv om denne var fortøyt inntil

skipssiden, ble det nok en gyngende og sleip arbeidsplass.

De første kokeriene i Rosshavet - fra 1923 - fikk så visst merke vanskelighetene med den såkalte utabords flensingen. Som fangstbestyrer i Rosshavet 1923/24 hadde pioneren C. A. Larsen sterkt understreket at man for fremtiden måtte forsøke å få hvalen opp på selve skipet for flensing og videre opparbeiding. Derfor gikk selskapet Melsom & Melsom i Larvik til det skritt å kjøpe et par eldre skip som de ombygde til kokerier, med opphalingslipp for hvalen. Disse kokeriene gjorde til dels gode fangster, så i prinsippet hadde opphalingsslippen gjort god nytte.

Så kom året 1928, og Anders Jahre kontraherte det første spesialbygde hvalkokeri, med oppha-

lingslipp. Kontraheringen skjedde pr. telegram til Jahres gode venn, skipsingeniør Chr. Fredr. Christensen i England, og denne plasserte bestillingen ved skipsverftet Workman Clark i Belfast. Året etter, i 1929, kunne dette verftet overlevere verdens første og største spesialbygde hvalkokeri, som samtidig var verdens største tankskip.

I ni sesonger fikk dette kjempekokeri **delta** i fangst i Antarktisk - med utmerkede resultater. Men etter sesongen 1939/40 ble skipets skjebne beseglet. På reise til Curaçao ble «Kosmos» 26. september senket av en tysk raider i det vestlige Atlanterhav. Alle ombord ble tatt til fange og stuet ned under dekk. Og etter opphold i flere tyske fangeleire vendte hvalfangerne hjem til Norge i mai 1941.